

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj: S1 2 K 018036 15 K

Datum objavljivanja: 21.04.2015 godine

Sudija pojedinac:

Nenad Šeleda

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

Lan Gang

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Kasim Halilčević

Branilac optuženog :

Bakir Pašić, advokat iz Tuzle

Zapisničar:

Ivana Totić, pravni savjetnik-asistent

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 155

Broj: S1 2 K 018036 15 K

Sarajevo, 21.04.2015 godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, sudija Nenad Šeleda, kao sudija pojedinac, u krivičnom predmetu protiv optuženog Lan Gang, zbog krivičnog djela, Porezna utaja, iz člana 210., stav 3., u vezi sa stavom 1., Krivičnog Zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), povodom optužnice Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTPO 0009391 14 od 19.01.2015 godine, potvrđene dana 22.01.2015 godine, nakon održanog glavnog pretresa, u prisustvu branioca optuženog, advokata Bakira Pašić iz Tuzle, bez prisustva, uredno obavještenih, tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Kasima Halilćevića i optuženog Lan Gang, dana 21.04.2015 godine, donio je i javno objavio:

P R E S U D U

Optuženi:

LAN GANG, sin Lan Gojina i majke Cin Liang, rođene Wang godine u ..., JMBG ..., nastanjen u ..., pismen, po zanimanju trgovac, sa završenom SSS, oženjen, otac jednog djeteta, po nacionalnosti ..., državljanin ..., služio vojsku u NR Kini, neodlikovan, nije osuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak, po izjavi lošeg imovnog stanja

Na osnovu člana 284., tačka c), Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine,

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

Da je:

U periodu od 24.01.2005 godine do 10.10.2005 godine u Živinicama, ul.Pašage Gogića bb, radeći kao suosnivač i zamjenik direktora bez ograničenja ovlaštenja u pravnom licu „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice, s ciljem da izbjegne plaćanje poreza na promet proizvoda za 2005 godinu, kao poreski obveznik, shodno odredbama člana 8., Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga („Službeni glasnik BiH“ br.62/04), postupio suprotno odredbama člana 19, 21, 23, 24, 26. i 27. navedenog Zakona, robu koju je prethodno uvezao iz NR Kine, u svrhu daljnje preprodaje, u vrijednosti od 1.263.717,35 KM, prodao njemu poznatim kupcima za gotov novac, a koji promet nije prikazao u svojim poslovnim knjigama, nego je istu robu u poslovnim knjigama prikazao kao da se i dalje nalazi na skladištu, iako je ista već bila prodana, kada je 10.10.2005 godine Porezna uprava FBiH popisom robe utvrdila manjak, što se smatra neprikazanom prodajom, odnosno na tako

prodatu robu nije obračunao porez na promet proizvoda po stopi od 10% niti je podnio prijave za obračun i plaćanje poreza, u iznosu od 126.371,74 KM, u kom iznosu je ostvario protivpravnu imovinsku korist, a time i oštetio budžet BiH u iznosu od 126.371, 74 KM .

Čime bi, počinio krivično djelo, Porezne utaja, iz člana 210., stav 3., u vezi sa stavom 1., Krivičnog zakona BiH.

Na osnovu člana 189., stav 1., Zakona o krivičnom postupku BiH optuženi se oslobađa plaćanja troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

Optužba:

Optužnicom, Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTPO 018036 14 od 19.01.2015 godine, optuženom Lan Gang je stavljeno na teret da je počinilo krivično djelo, Porezne utaja, iz člana 210., stav 3., u vezi sa stavom 1., Krivičnog zakona BiH, na način kako je to opisano u predmetnoj optužnici. Navedena optužnica je potvrđena od strane sudije za prethodno saslušanje dana 22.01.2015 godine, a nakon što se optuženi na ročištu za izjašnjenje o krivnji izjasnio da nije kriv za krivično djelo koje joj je predmetnom optužnicom stavljeno na teret, započeo je i okončan glavni pretres pred ovim Sudom.

Provedeni dokazi:

a) Dokazi optužbe

Po prijedlogu Tužilaštva, Sud je na glavnom pretresu proveo dokaze optužbe i to saslušanje svjedoka A.J., H. H., M. S., F. S., D. A., E. M., te saslušanje vještaka finasijske struke Muhameda Rifatbegović, nakon čijeg je neposrednog saslušanja i davanja stručnog mišljenja, u sudski spis kao dokaz uvršten nalaz i mišljenje istog vještaka sačinjen u julu 2014. godine.

Kao dokaz Tužilaštva, provedena je i u sudski spis uložena sljedeća materijalna dokumentacija: Službeni izvještaj Federalnog ministarstva financija/finansija FBiH, Porezna uprava, Središnji ured, Sektor za inspekcijski nadzor, obavještavanje i istrage, Odsjek za obavještavanje i istrage Tuzla, br.13/09-7-15-398-3/11 od 16.12.2011 godine, Nalaz i mišljenje vještaka finasijske struke dipl.ecc Rifatbegović Muhameda od jula 2014. godine, Rješenje o isplati troškova vještaku finasijske struke br.T03 0 KTPO 0018974 11 od 18.08.2014.godine, Matični podaci poreznog obveznika „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice, Ovjeren prevod punomoći na engleskom jeziku od 29.Decembra 2001 godine, kojom Zhang Man Lin – direktor međunarodne trgovačke kompanije „Teng Yue“, sa ograničenom odgovornošću u Bosni i Hercegovini, opunomoćuje Lan Ganga, zamjenika direktora u kompaniji „Teng Yue“ za vođenje svih poslova u BiH, Registariski listovi br.1, 2,

3, 4, 4a, 4b, 5, 6, 7 i 8, koji se odnose na Rješenje br.UF/I 2624/99 od 20.01.2000 godine, Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar Kantonalnog suda Tuzla br.U/I-271/01 od 19.04.2001 godine, za pravno lice „Teng Yue International“ d.o.o. za unutrašnju i vanjsku trgovinu i usluge Tuzla, sa Registarskim listovima br.1, 2, 3, 4, 4a, 4b, 5, 6 i 7, Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar Kantonalnog suda Tuzla br.U/I-1117/02 od 13.09.2002.godine, za pravno lice „Teng Yue International“ d.o.o. za unutrašnju i vanjsku trgovinu i usluge Tuzla, sa Registarskim listom br.1, Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar Kantonalnog suda Tuzla br.U/I-660/05 od 06.05.2005 godine, za pravno lice „Teng Yue International“ d.o.o. za unutrašnju i vanjsku trgovinu i usluge Živinice, sa Registarskim listovima br.8 i 9, Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar Općinskog suda u Tuzli br.032-0-Reg-06-000575 od 19.04.2006 godine, za pravno lice „Teng Yue International“ d.o.o. za unutrašnju i vanjsku trgovinu i usluge Živinice, sa Registarskim listovima br.8 i 9, Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar Općinskog suda u Tuzli br.032-0-Reg-06-002051 od 25.01.2007.godine, za pravno lice „Teng Yue International“ d.o.o. za unutrašnju i vanjsku trgovinu i usluge Živinice, sa Registarskim listovima br.1, 2, 3, 6 i 7, Zapisnik o inspekcijskom nadzoru Porezne uprave FBiH, Kantonalnog ureda Tuzla br.10-3/01-15-2-1366/2005 od 19.10.2005.godine, sa prilogom br.1, 2 i 3, Rješenje Porezne uprave FBiH, Kantonalnog ureda Tuzla br.10-3/01-15-2-1366-1/2005 od 09.11.2005 godine, Kompletan predmet Porezne uprave FBiH, Kantonalnog ureda Tuzla, Ispostave Živinice, koji se odnosi na pravno lice d.o.o. „Teng Yue International“ Živinice, u kojem se nalazi: Prijava poreza na dobit privrednog/gospodarskog društva i porezni bilans/bilanca za 2005.godinu, Porezni bilans/bilanca za 2005.godinu, Godišnji izvještaj o investicijama za 2005.godinu, Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2005 godinu, Izvještaj/Izvešće o promjenama u kapitalu, Izvještaj/Izvešće o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2005.godine, Obračun članarine za 01.01. do 31.12.2005 godine, Obračun naknada za eksploataciju šuma i ostalih prihoda za period od 01.01. do 31.12.2005 godine, Računovodstvene politike i zabilješke uz finansijske/financijske izvještaje/izvešća za 2005.godinu, Obračun članarine komorskom sistemu za period od 01.01. do 31.12.2005 godine, Obračun posebnih vodoprivrednih naknada za period od 01.01. do 31.12.2005 godine, Izvještaj/Izvešće o obračunatom i uplaćenom posebnom porezu za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća/nezgod, Bilans/Bilanca uspjeha za period od 01.01. do 31.12.2005 godine, Bilans/Bilanca stanja na dan 31.12.2005.godine, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji – polugodišnji obračun za period od 01.01. do 31.12.2005 godine, Nalog za obavljanje inspekcijskog nadzora obračuna i uplate javnih prihoda kod poreskog obaveznika d.o.o. „Teng Yue International“ Živinice, Porezne uprave FBiH, Kantonalnog ureda Tuzla, br.1366/05 od 10.10.2005 godine, Akt Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH, Regionalni centar Tuzla, Odsjek za carine, Grupa za kontrolu 03/4-3 Broj D:2298-2/05 od 03.10.2005 godine, sa Zapisnikom o naknadnoj kontroli br.D-325/05 od 29.09.2005 godine, Glavna knjiga za period od 01.01.2005 godine do 04.10.2005 godine, Lager lista robe u veleprodaji od datuma 12.10.2005 godine, Zapisnik o nivelaciji VP cijena broj 13, sa Lager listom robe u veleprodaji od datuma 04.10.2005 godine, Bruto bilans sa početnim stanjem za period od 01.01.2005.godine do 13.10.2005 godine, Popis robe br.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, i 14, na dan

10.10.2005 godine, Skladište/Prodavnica br.1, Lukavac, Popis robe br.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11, na dan 10.10.2005 godine, Prodavnica br.2, Živinice, Popis robe br.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, i 15, na dan 10.10.2005 godine, Skladište/Prodavnica br.3, Kalesija, Popis robe br.1, br.1-1/05, br.2-2/05, br.2 i br.3, na dan 11.10.2005 godine, Skladište u Živinicama, ul.Oslobođenja bb,Akt Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH, Sektora za carine, broj: 03/3-14-2-8-299-2/14 od 10.07.2014 godine sa dokumentacijom za uvozno carinjenje u 2005-toj godini za pravno lice „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice – 23 JCI prijave sa popratnom dokumentacijom (Zapisnik o utvrđivanju carinske vrijednosti robe, Računi, CMR i dr.) i to: JCI br.C-2460 od 24.01.2005 godine, JCI br.C-7742 od 23.02.2005 godine, JCI br.C-10885 od 11.03.2005 godine, JCI br.C-6500 od 14.03.2005 godine, JCI br.C-11753 od 16.03.2005 godine, JCI br.C-7032 od 18.03.2005 godine, JCI br.C-12160 od 18.03.2005 godine, JCI br.C-11498 od 29.04.2005 godine, JCI br.C-12116 od 06.05.2005 godine, JCI br.C-22720 od 11.05.2005 godine, JCI br.C-24522 od 18.05.2005 godine, JCI br.C-16190 od 10.06.2005 godine, JCI br.C-16450 od 13.06.2005 godine, JCI br.C-17344 od 20.06.2005 godine, JCI br.C-17928 od 24.06.2005 godine, JCI br.C-18152 od 27.06.2005 godine, JCI br.C-38495 od 22.07.2005 godine, JCI br.C-21642 od 26.07.2005 godine, JCI br.C-22108 od 29.07.2005 godine, JCI br.C-23124 od 08.08.2005 godine, JCI br.C-41867 od 09.08.2005 godine, JCI br.C-43793 od 18.08.2005 godine, JCI br.C-44203 od 22.08.2005 godine, u pogledu troškova Tužilaštvo je u spis uložilo rješenje od 13.10.2014 godine o naknadi troškova tumaču za kineski jezik, te troškovnik vještaka finansijske struke.

b) Dokazi odbrane

Odbrana optuženog nije imala dokaznih prijedloga, smatrajući da dokazi optužbe potvrđuju tezu odbrane da optuženi nije krivično odgovoran za radnje koje mu se stavljaju na teret.

Završne riječi:

Optužba

U svojoj završnoj riječi, tužitelj je istakao da je Tužilaštvo BiH dokazima provedenim na glavnom pretresu van razumne sumnje dokazalo da je optuženi počinio produženo krivično djelo, porezne utaje, iz člana 210., stav 3., u vezi sa stavom 1., KZ BiH, na način opisan u optužnici. Prije svega Tužilaštvo ističe da je uvidom u cjelokupnu materijalnu dokumentaciju pravnog lica „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice koja je uložena u sudski spis, može se nesporno utvrditi da se na navedenim dokumentima na mjestu predviđenom za potpis direktora i odgovornog lica firme potpisao optuženi Lan Gang. Poreski obveznik „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice nije evidentirao prodaju robe u svojim knjigama, te da na takav promet robe nije prijavio porez na promet, utvrđeno je Rješenjem Porezne uprave FBiH, Kantonalni porezni ured Tuzla od 09.11.2005 godine. Imajući u vidu sve navedeno, odnosno saslušane svjedoke i vještake, te izvedene materijalne dokaze, Tužilaštvo smatra da je optužba nesporno dokazala da je optuženi Lan Gang, kao opunomoćeno i faktičko odgovorno lice pravnom licu, u periodu od 24.01.2005 godine do 10.10.2005 godine, u poslovnim knjigama nije prikazao izvršenu prodaju robe u vrijednosti od 1.263.717,35 KM,

na prodatu robu nije obračunao porez na promet proizvoda, niti je podnio poreske prijave u iznosu od 126.371,74 KM, na koji način je za navedeni iznos oštetiio budžet, te počinio krivično djelo, Porezne utaje iz člana 210., stav 3., u vezi sa stavom 1., KZ BiH.

Tužitelj se ukratko osvrnuo i na nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke Muhameda Rifatbegović, koji je detaljno pojasnio način na koji je utvrdio postojanje neobračunate, neevidentirane, neiskazane i neplaćene poreske obaveze za firmu „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice u iznosu od 126.371,74 KM. Prema navodima tužilaštva vještak je istakao da razlika između vrijednosti popisnih lista i uvozne dokumentacije predstavlja razliku na koju je neophodno obračunati i platiti porez, a prilikom izrade svog nalaza i mišljenja koristio je carinske deklaracije koje predstavljaju nespornan dokaz kako bi utvrdio koliko je ukupno uvezeno robe.

Na kraju Tužilaštvo predlaže da Sud optuženog oglasi krivom za predmetno krivično djelo i kazni u skladu sa Zakonom.

Odbrana

U svom završnom izlaganju, branilac optuženog je najprije ukazao da je Tužilaštvo optuženog prije svega označilo kao suosnivača i zamjenika direktora, a da prema odredbama krivičnog zakonodavstva suosnivač nije odgovorna osoba u pravnom licu, posebno imajući u vidu da se iz rješenja o registraciji predmetnog pravnog lica nalaze još dva suosnivača, te prema navedenom optuženi Lan Gang ne može odgovarati kao suosnivač, te je kao odgovoran osoba optužnicom trebala da bude obuhvaćena osoba Zhan Manlin koji je upisan kao direktor lica, te pravno lice „Teng Yue International“. U pogledu inspekcijskog nadzora koji su obavljali inspektori Porezne uprave FBiH H.H. i A. J., branilac ističe da su u zapisniku o inspekcijskoj kontroli inspektori naveli da pravno lice ima poslovne jedinice u Živinicama, Kalesiji, Lukavcu i Arizoni, te su inspektori vršili kontrolu samo u veleprodajnom sjedištu u Živinicama, dok isti nisu vršili kontrolu u ostalim poslovnim jedinicama, nego su naložili poreznom obavezniku da u istim izvrši popis stanja zaliha robe, osim popisa stanja zaliha robe u poslovnoj jedinici Arizona. U pogledu naloženih popisa robe, odbrana smatra da je isti izvršen na jedan potpuno nezakonit način, ukazujući na nedostatke popisnih listi, a koji nedostaci čine dokumente nezakonitim. Odbrana postavlja i ključno pitanje koliko je predmetne robe bilo u poslovnoj jedinici Arizona i zašto ista nije popisana, jer ako se popisuje roba jednog pravnog lica i utvrđuje njena vrijednost, onda je jasno da se mora utvrditi cjelokupna roba tog preduzeća i njena vrijednost bez obzira gdje se ista nalazi, što u konačnici govori da se radi o jednoj nezakonitoj kontroli i netačnosti svega što su inspektori utvrdili. U pogledu predmetnog vještačenja odbrana navodi da je vještak finansijske struke izjavio da je vještačenje radio na osnovu dokumentacije sa carine, te da uopšte nije imao na uvid nijedan dokument iz pravnog lica, odnosno da mu ni jedan dokument nije stavljen na raspolaganje. Odbrana nalazi da je nalaz i mišljenje vještaka očigledno nepotpuno zbog toga što mu nedostaje knjigovodstvena evidencija pravnog lica, ili bilo kakva druga dokumentacija pravnog lica iz koje bi bilo vidljivo iznos dnevnih pazara za prodatu robu, te da li je za tu robu plaćen porez.

Na kraju, odbrana predlože da Sud, u skladu sa članom 284., tačka c), ZKP BiH, donese presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe zbog toga što nije dokazano da je isti počinio krivično djelo za koje je optužen.

Optuženi se saglasio sa završnim riječima svog branioca.

Relevantne odredbe materijalnog prava:

Krivično djelo Porezna utaja propisano je odredbom člana 210. , stav 1., KZ BiH i isto glasi:

„Ko izbjegne da plati davanja propisana poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine nepružanjem zahtjevanih podataka ili pružanjem lažnih podataka o svojim oporezivim prihodima ili o drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa obaveze...“

Član 210., stav 3., KZ BiH glasi: „Ko počini krivično djelo iz stava (1) ovog člana, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 50.000,00 KM, ili ko počini krivično djelo iz stava (2) ovog člana, a iskazani iznos povrata ili kredita po osnovu indirektnih poreza prelazi 50.000,00 KM, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.“

Kako je riječ o krivičnom djelu koje u sebi sadrži i blanketni propis, isto je u konkretnom slučaju upotunjeno relevantnim odredbama Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga (Službeni glasnik BiH, broj: 62/04).

Ocjena dokaza

Sud je nakon ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza u njihovoj međusobnoj povezanosti, donio odluku kao u izreci ove presude, nalazeći da nije dokazano da je optuženi počinio krivično djelo za koje se tereti, na način opisan u optužnici.

Naime, optužnicom Tužilaštva BiH, optuženom Lan Gang je stavljeno na teret da je u svojstvu suosnivača i zamjenika direktora bez ograničenja ovlaštenja u pravnom licu „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice, s ciljem da izbjegne plaćanje poreza na promet proizvoda za 2005 godinu, robu koju je prethodno uvezao iz NR Kine, u svrhu daljnje preprodaje, u vrijednosti od 1.263.717,35 KM, prodao njemu poznatim kupcima za gotov novac, a koji promet nije prikazao u svojim poslovnim knjigama, nego je istu robu u poslovnim knjigama prikazao kao da se i dalje nalazi na skladištu, iako je ista već bila prodana, te na tako prodatu robu nije obračunao porez na promet proizvoda po stopi od 10%, niti je podnio prijave za obračun i plaćanje poreza, u iznosu od 126.371,74 KM, u kom iznosu je ostvario protivpravnu imovinsku korist, a time i oštetio budžet BiH.

Dakle, optuženom je stavljeno na teret da je izbjegao plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom BiH, na način da prodatu robu nije obračunao, odnosno nije podnio prijave za obračun i plaćanje poreza, a što je sve rezultiralo štetom po budžet BiH u navedenom iznosu od 126.371,74 KM.

Krivično djelo porezne utaje, kako je to propisano odredbama člana, 210. , KZ BiH, čini onaj "ko izbjegne da plati davarja propisana poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine nepružanjem zahtjevanih podataka ili pružanjem lažnih podataka o svojim stečenim oporezivim prihodima ili o drugim činjenicama kcje su od uticaja na utvrđivanje iznosa obaveza..."

Dakle, predmetno krivično djelo može počiniti svaka fizička osoba koja je dužna podnijeti odgovarajuće podatke o svojim stečenim i oporezivim prihodima, a to može biti i osoba koja u ime drugog podnosi prijavu sa lažnim podacima, ili osoba koja vodi poslove druge osobe, pa je u obavljanju tog posla dužna podnijeti prijavu.

U tom smislu Sud nalazi da je nasuprot navodima odbrane, Tužilaštvo pružilo jasne i konkretne dokaze iz kojih nesumnjivo proizilazi da je optuženi bio taj koji je faktički imao svu vlast nad firmom i upravljao njenim poslovima, odnosno u stvarnosti potpuno samostalno vodio cjelokupno poslovanje firme. Navedeno prozilazi prije svega iz samog rješenja o registraciji u kojem je optuženi upisan kao suosnivač i zamjenik direktora, te iz brojne materijalne dokumentacije koja je uložena u spis, gdje mjesta predviđena za potpis direktora i odgovornog lica, potpisivao upravo optuženi, također iz činjenica koje su navele svjedokinje koje su bile zaposlene kao radnice u navedenom pravnom licu, i to da ih je Lan Gang zaposlio, da su njemu i njegovoj supruzi predavale novac od pazara. Sud naglašava i činjenicu da je kao dokaz u spis uložena i punomoć kojom lice upisano kao direktor i suosnivač pravnog lica Zhang Manlin koji je u decembru 2001 godine na optuženog prenio sva ovlaštenja za vođenje poslova navedenog pravnog lica.

Dakle, saslušani svjedoci optužbe kao i materijalna dokumentacija potvrđuju činjenicu da optuženi obavljao poslove i upravljao navedenim pravnim licem, odnosno navedeni dokazi upućuju na činjenicu da je optuženi u inkriminirajućem periodu bio odgovorna osoba u navedenom pravnom licu, jer je isti imao faktički svu vlast nad firmom i upravljao njenim poslovima.

Sud se u ovom slučaju poziva i na ustanovljenu sudsku praksu o ovoj činjenici, a takav stav u jednom od predmeta zauzelo je i *vijeće Apelacionom ocjejenja Suda BiH*¹; - sa obrazloženjem da *Krivično cjelo porezne utaje, kako je to propisano odredbom člana 210. stav 1. KZ BiH, može počiniti svaka fizička osoba kcja je dužna podnijeti odgovarajuće podatke o svojim stečenim i oporezivim prihodima, a to može biti i osoba kcja u ime drugog podnosi prjavu sa lažnim podacima, ili osoba kcja vodi poslove druge osobe, pa je u obavljaju tog posla dužna podnijeti prjavu, odnosno, prema zakonskcj inkriminacjji predmetnog krivičnog cjela to može biti bilo ko, pa i onaj ko u ime drugog podnosi prjavu sa podacima o prihodima kcji su od značaja za utvrđivanje fiskalnih obaveza.*

¹ Vidi: Odluka Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj S1 2 K 009147 12 KŽ od 20.12.2012 godine

Nadalje, prema dokazima uloženim u sudski spis, I to rješenjima o registraciji pravnog lica odnosno rješenjima o upisu promjena podataka o subjektu upisan u sudski registar, te zapisniku o inspekcijskom nadzoru od 19.10.2005 godine², proizlazi da je pravno lice „Teng Yue International“ d.o.o. Živinice imalo 4 poslovne jedinice i to Živinice gdje je i sjedište, te podružnice Tržnica „Arizona“ Brčko Distrikt, Lukavac i Kalesija.

Cijeneci sve izvedene dokaze posebno dokaze koje se odnose na inspekcijski nadzor koji je obavljen u navedenom pravnom licu u oktobru 2005 godine o čemu su svjedočili i inspektori koji su provodili nadzor i to svjedoci H. H. I A. J.ić, zatim izneseni nalaz I mišljenje vještaka finansijske struke Muhameda Rifatbegovića, Sud je utvrdio da su u konkretnom slučaju ključni dokazi popisne liste, odnosno popisana roba iz maloprodajnih objekata Lukavac, Živinice, Kalesija, kao I roba iz neregistrovanog skladišta u Živinicama, a čije popise su naložili inspektori prilikom inspekcijskog nadzora navedenog pravnog lica, kako bi se utvrdilo ukupno stanje zaliha robe, i jedini način kako bi se utvrdio eventualni manjak robe.

Uvidom u navedene popisne liste³, a cijeneći uložene prigovore branioca optuženog, Sud je ustanovio da iste ne sadrže sve bitne elemente (potpis, pečat...) koje jedan dokument finansijske prirode mora sadržavati, zbog čega ih Sud nije mogao cijeliti kao vjerodostojne odnosno pravno valjane u smislu zakona.

Pa tako, popisna lista odnosno popis robe od 10.10.2005 godine urađena u poslovnoj jedinici Lukavac (dokaz broj 21), u rubrikama odgovorni poslovođa, popisna komisija od tri člana, nema naznačenih imena, niti potpisa, osim rubrike računopolagač na čijem mjestu je potpisano ime optuženog Lan Ganga. Pred Sudom je izveden dokaz I to saslušanje radnice pomenutog objekta A. De., koja je izjavila da se ne sjeća da je popis robe izvršen, ali da je zajedno sa još dvije radnice svaki dan bila tu u period od 9 – 17 sati, te da je popis vršen oni bi to trebali znati.

Popisna lista poslovne jedinice Živinice od 10.10.2005 godine (dokaz broj 22), na istoj nema potpisa popisne komisije, računopolagača, osim na mjestu odgovorni poslovođa u kojem se nalazi potpis svjedočkinje F. S., radnice u pomenutom objektu, koja je prilikom svog svjedočenja, nakon što joj je prezentirana popisna lista, potvrdila da se radi o njenom potpisu, te izjavila da se sjeća da je vršen popis robe u navedenoj maloprodajnoj jedinici, u vidu redovne inventure, te je isti radila sa suprugom optuženog. Sud primjećuje da na pojedinim dijelovima ove popisne liste nema niti jednog potpisa (str. 3 I 10).

Zatim popisna lista poslovne jedinice Kalesija od 10.10.2005 godine (dokaz T-23) također u rubrikama odgovorni poslovođa, popisna komisija od tri člana, nema naznačenih imena, niti potpisa, osim rubrike računopolagač na čijem mjestu je potpisano ime optuženog Lan Gang. Tužilaštvo nije predložilo nijednog svjedoka koji je bio zaposlen u ovoj podružnici.

² Dokazi Tužilaštva 6-12

³ Dokazi Tužilaštva 21, 22, 23, 24

Popisna lista tzv. veleprodajnog skladišta u Živinicama (neprijavljenog skladišta) od 11.10.2005 godine na mjestu popisne komisije od tri člana nalaze se potpisi inspektora H. H. I A.J., na mjestu odgovorni poslovođa I računopolagač potpisano je ime Lan Gang, dok na posljednoj stranici (str. 3) nema niti jednog potpisa.

Imajući u vidu navedeno, Sud nalazi da su uočeni formalni nedostaci od ključnog značaja, te su isti doveli do toga da je pravilnost postupka samog popisa, a time i inspekcijskog nadzora bio upitan, te podaci iz takvih dokaza nisu valjani s aspekta poreskog zakonodavstva, da ista ne ispunjavaju zakonom predviđene uslove i sadrži bitne nedostatke koji upućuju na zaključak da je navedena dokumentacija nepouzdana.

Navodima svjedoka Tužilaštva, H. H., da inspektori prilikom kontrole nisu mogli u istom momentu biti na nekoliko mjesta, te su s toga naložili da se urade popisi po drugim maloprodajnim objektima, Sud nije poklonio vjeru, imajući u vidu da je inspekcijski nadzor trajao nekoliko dana koji period je, po ocjeni Suda, sasvim dovoljan da se izvrši popis robe u maloprodajnim objektima pod nadzorom inspektora ili drugih lica, kao članova komisije. U prilog navedenoj činjenici govore i datumi navedeni u popisnim listama, iz kojih je vidljivo da je za popis robe u svakoj od poslovnih jedinica bio potreban jedan dan.

Kako je već naznačeno pravno lice „Teng Yue International“ je pored poslovnih jedinica u kojima je izvršen popis imalo i poslovnu jedinicu Tržnica „Arizona“ (Brčko Distrikt). Imajući u vidu navedeno, Sudu, osim navoda svjedoka A. J., da navedena poslovna jedinica nije u njihovoj nadležnosti, nije poznato zašto nije izvršen popis stanja zaliha robe u navedenoj poslovnoj jedinici, te je s toga ostala nepoznanica koliko je tamo bilo robe, koja je njena vrijednost, I da li je utvrđanje takvog stanja moglo imati uticaja na konačno stanje stvari.

U pogledu nalaza I mišljenja vještaka finansijske struke Muhameda Rifatbegović, isti je svoj nalaz sačinio na osnovu uvozne carinske deklaracije, I to na način da je sabrao novčane iznose utvrđene kao vrijednost robe sa carine, a zatim utvrđenu vrijednost robe na osnovu popisa robe, oduzeo od te ukupne vrijednosti robe sa carine I na tako utvrđeni manjak u iznosu od 1.263.717,35 KM obračuno porez po poreskoj osnovici od 10%, te na taj način utvrdio da je porezni obveznik dužan bio na ime poreza na promet proizvoda I usluga uplatiti iznos od 126.371,74 KM.

Imajući u vidu da je vještak svoj nalaz I mišljenje u kojem je utvrdio prikazanu obavezu, uradio, između ostalog, na osnovu popisnih lista za koje je Sud utvrdio formalne nedostatke zbog čega ih nije mogao uzeti kao pouzdane, pravno valjane dokaze, te kada se tome doda činjenica da vještak na uvid nije imao bilo kakvu dokumentaciju pravnog lica, to Sud nalazi da je navedeno vještačenje nepotpuno I nepouzđano da bi mu Sud mogao pokloniti vjeru I na njemu eventualno zasnovati svoju konačnu odluku. Po ocjeni Suda bez originalne I potpune dokumentacije pravnog lica, obaviti ovakav vid vještačenja, može rezultirati samo nepouzđanim podacima.

U prilog navedenom govori činjenica da je vještak u svom nalazu ostavio mogućnost da

mu u postupku vještačenja nije bila dostupna sva dokumentacija, što prema ocjeni Suda ostavlja sumnju mogućeg odstupanja u slučaju da je vještak na uvid imao svu potrebnu dokumentaciju neophodnu za ovakav vid finansijskog vještačenja.

S druge strane, Sud nalazi, a što osnovano prigovara odbrana, da postoji još jedna činjenica koja utiče da je nalaz nepouzdan, a koja se odnose na utvrđivanje vrijednosti uvezene robe po računima dobavljača, te je u svom nalazu vještak naveo da ta vrijednost potiče od izvorne fakture u američkim dolarima i eurima, ali iz navedenog nije vidljivo da li se utvrđena vrijednost odnosi na euro ili dolar, što u konačnici, po mišljenju Suda, moglo uticati na ukupno zaduženje pravnog lica.

Na kraju, Sud ponovo ističe bitnu činjenicu, a to je da je vještak Tužilaštva prilikom sačinjavanja svog nalaza i mišljenja morao imati na uvid i razmotriti detaljniju dokumentaciju, koja je realno bila neophodna za pravilno sagledavanje kompletnog stanja stvari, pa prema tome i donošenje pravilnije odluke u pogledu postojanja odnosno nepostojanja odlučnih činjenica.

Budući da se ostali izvedeni dokazi optužbe (saslušani svjedoci i druga materijalna dokumentacija) ne odnose na odlučne činjenice na kojima bi se mogao temeljiti zaključak o izvršenju krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret, te da se kvalitet kuljičnih dokaza odnosno njihova vjerodostojnost i istinitost dovodi u pitanje samom činjenicom kršenja procesne forme navedenih dokaza, što je rezultiralo da je i sam postupak vještačenja nepouzdan, a uz to, kako je ocijenjeno i nepotpun, to Sud zaključuje da optužba nije van razumne sumnje dokazala da je optuženi na opisani način svojim radnjama ostvario obilježja krivičnog djela, Porezne utaje, iz člana 210., stav 3., u vezi stava 1., KZ BiH, zbog čega je, na osnovu člana 284., tačka c), ZKP BiH, optuženi oslobođen od optužbe.

Obzirom da je donio presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe, Sud je primjenom odredbe člana 189., stav 1., Zakona o krivičnom postupku BiH, odlučio da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

ZAPISNIČAR

**Pravni savjetnik- asistent
Ivana Totić**

SUDIJA

Nenad Šeleda

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude može se izjaviti žalba Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od dana prijema presude.